

La bona notícia és que l'administració Bush ha concedit visa novament al president del Sinn Féin per visitar els Estats Units. La mala, que aquest permís li prohibeix participar en activitats de recollida de fons econòmics. El dia 16 de novembre, Rita O'Hara, portaveu de Friends of Sinn Féin US, criticava la decisió de l'administració nord-americana que impedia a Gerry Adams acudir a un sopar multitudinari a Nova York. "És la mena de gestos polítics que posen pals a les rodes de la pacificació a Irlanda del Nord", se'n lamentava aquesta sexagenària exmembre de l'IRA (l'anomenat exèrcit irlandès d'alliberament) que podria retornar a l'Ulster si el primer ministre Tony Blair aconseguís, al desembre, fer aprovar a la Cambra dels Comuns el projecte de llei pel retorn dels fugitius nord-irlandesos amb delictes de violència comesos abans del 1998. Ian Paisley, el furibund reverend protestant que lidera els unionistes probritànics, s'ha exclamat enmig del Parlament —"avergonyiu-vos, avergonyiu-vos!"—. Davant d'aquestes admonicions, Blair ha hagut d'admetre: "La mesura és per força dolorosa i, tanmateix, pel bé del procés de pau, l'hem de prendre."

Així és la vida per als prop de 1,7 milions d'habitants de les sis comarques que al nord de l'illa d'Irlanda van romandre sota Govern britànic el 1922. Cada dia, molta gent d'entre el creixent 44% de catòlics suposadament nacionalistes i el minvant 54% de protestants suposadament probritànics s'alcen del llit amb motius diferents per a l'alegria o el pessimisme, per a la por i per a l'odi. Alguns fins i tot en tenen per matar el seu veí: els atacs dels paramilitars unionistes han causat cinc víctimes mortals en els darrers mesos, mentre que alguns membres de l'IRA provisional van assassinar, sense planificació i com a fruit d'una discussió, el passat 30 de gener el catòlic Robert MacCartney. Per aquesta mort, l'IRA expulsà dos dels activistes.

Tot per les pàtries. És difícil endevinar si el Sinn Féin celebrarà el centenari, en la mesura que tampoc els historiadors poden traçar una línia clara entre el Sinn Féin d'Arthur Griffith i l'actual de Gerry Adams. De fet, allò

La policia britànica patrullant a l'Ulster, una imatge ja clàssica.

El pes de cent anys de lluita sobre el Sinn Féin

Durant un segle, el partit republicà Sinn Féin ha arrossegat, amb ell, la història, la vida i la mort a l'Ulster, on la continuació de la violència civil és avui tan previsible com ho sembla la reunificació amb la resta d'Irlanda.

que Griffith va fundar s'anomenava Cumann na nGaedhael, una agrupació ciutadana per oposar-se a la visita a Irlanda del monarca anglès Eduard VII. La fusió el 1905 d'agrupacions rebels com aquesta i de desenes d'associacions culturals i independentistes donà lloc al partit Sinn Féin. Des de llavors, però, el partit s'ha dividit i esqueixat en dos i tres —oficial, provisional, republicà— en diverses ocasions. La primera, el 1922, quan el president del Sinn Féin i primer ministre irlandès Michael

Collins, va firmar precisament el tractat que alliberava Irlanda del jou anglès, cedint-li una punta de terreny al nord. El Sinn Féin va trencar-se irremissiblement, i la branca que en conservà el nom ha donat des d'aquell dia suor i llàgrimes, i la vida en innumerable ocasions, per reparar l'error comès pel Sinn Féin que començà a governar a Dublín i que va amagar silenciosament el llegat del mític Sinn Féin sota els mots de "democràtic, socialista i laborista".

Gerry Adams i Martin McGuinness, els actuals dirigents del Sinn Féin.

Anys, panys i crims

- **1905** Arthur Griffith funda el Sinn Féin.
- **1906** Easter Rising, la rebel·lió ciutadana contra el Govern britànic, fracassa. El Sinn Féin hi guanya suport social, però.
- **1919** Havent guanyat les eleccions regionals, el Sinn Féin estableix un Parlament irlandès independent.
- **1922** El líder del Sinn Féin, Michael Collins, negocia el tractat angloirlandès que atorga la independència a 26 de les 32 comarques de l'illa, i segeïlla el control britànic de sis de les nou comarques de l'Ulster sota un govern unionista que practicarà la discriminació i la violència sistemàtiques contra la minoria catòlica irlandesa.
- **1967** Naix l'Associació pels Drets Civils d'Irlanda del Nord (NICRA) "en resposta a quatre dècades d'opressió anticatòlica".
- **1968** Un repòrter de la Televisió Pública Irlandesa filma la brutalitat de la policia britànica contra els manifestats de la NICRA a Londonderry. Les imatges fan la volta al món.
- **1971-1975** Internament de 2.000 detinguts a Derry.
- **1972** Bloody Sunday: catorze morts a mans policials entre els manifestants per l'alliberament dels presos.
- **1981** La vaga de fam entre els empresonats acaba amb deu morts.
- **1983** Gerry Adams és elegit president de Sinn Féin.
- **1994** L'IRA, l'anomenat exèrcit irlandès d'alliberament, proclama el primer alto el foc permanent, que trencarà pocs mesos després.
- **1998** Good Friday: l'IRA declara l'alto el foc i els governs britànic i irlandès pacten el seu suport a l'autonomia de la regió.
- **2002** L'Assemblea d'Irlanda del Nord és dissolta per quarta vegada.
- **2004** El líder unionista Ian Paisley reclama fotografies del desarmament promès per l'IRA, però l'organització no accepta la condició, i la formació de l'Assemblea continua paralitzada.

"Si poguérem transformar la nostra passió per la divisió en la reconstrucció de la nostra economia local, ningú no aturaria Irlanda del Nord", assegura John Friel, president de la Federació de Petits Comerços. L'atur a l'Ulster se si-

tua entre un i dos punts per sota de la mitjana europea, però així també ho fa el seu creixement econòmic, que enguany haurà estat de tres punts i que el 2006 serà un 0,4% menor. La indústria pateix temps de declivi i l'augment

dels beneficis en el sector de serveis no sembla suficient per pal·liar-lo.

La regió que el Sinn Féin aspira a liderar li ha donat només cinc diputats a Westminster i cinc al Parlament irlandès –l'únic que el partit reconeixia fins fa unes dècades–, dos eurodiputats i al voltant de 260 regidors.

El protagonisme del Sinn Féin en el progrés d'Irlanda del Nord, en realitat, és enorme. "Adams ha fet el paper de portaveu d'aquells que dins l'IRA accepten el compromís de 1998. Aquesta és la seua força i alhora la seua feblesa", opina Jim Hoagland, comentarista polític del *Washington Post*, "perquè en el moment que no garanteïssa aquesta representació, el Sinn Féin serà tractat com una part del problema a eliminar, no com part de la solució". Als Estats Units, on hi ha 50 milions declarats d'americans d'origen irlandès, el Sinn Féin ha perdut recentment alguns dels seus suports, com ara el senador demòcrata per Massachusetts Edward Kennedy i el senador republicà per Nova York Peter King. La causa van ser el robatori al banc de Belfast el desembre del 2004 –39 milions d'euros de botí– i l'assassinat de Robert MacCartney, tots dos comesos per l'IRA provisional. El mateix IRA que el passat 26 de setembre confirmava haver posat tot el seu armament fora d'ús, mentre el vicepresident de l'Orde d'Orange a Belfast admètia que els paramilitars unionistes "són al nostre costat, malgrat que no estiguem d'acord amb tot el que fan."

Així, lentament i titubejant, avança la pau en una regió on menys del 5% –uns 16.000– dels alumnes de primària i secundària acudeixen a escoles "integrades", és a dir, on conflueixen catòlics i protestants. Una regió on el Sinn Féin es prepara per, en el terme de 18 mesos, presentar candidatures a les eleccions que restabliran l'Assemblea d'Irlanda del Nord després de quatre anys de suspensió. Un Sinn Féin del qual s'espera la desvinculació de qualsevol engruna de l'IRA que pugui sobreviure al procés de pau en marxa. Un procés de pau que depèn, en bona mesura, d'aquest partit centenari amb l'extraordinària capacitat de morir i renèixer.

Victorià Jiménez
Londres